

Tractatus non minus
UTILIS QUAM NE-
cessarius (his maximè qui stilum &
praxim Curiaè Romanæ cupiunt per-
cipere) De Literis Gratiaè.

Quæ in eo continentur, in fine Indicis
Alphabetici summarie describuntur.

*Et in calce voluminis (videlicet pagina 391) alius
ponitur, non etiam minus utilis quam quodidia-
nus Tractatus, De Signatura Iustitiæ, & Lite-
ris Apostolicis in forma Brevis.*

Authore R. in Christo patre D. Ioanne Staphylæo
episcopo Sibinicen. & sacri Palatij Apostolici
Auditore.

*Recogniti, à mendisq; denuo purgati, ac Summa-
riis decorati per D. Philippum Probum Bituricum.*

SECUNDA EDITIO.

Parisiis, apud Galeotum à Prato, ad primam co-
lumnam Regij Palatij.

1 5 5

Coll. Soc. I. S. V. Salm. ex dono Regum. *De la Libr.*

S A P I E N T I S S I M O I V R E C O N -
sulto, ac nobili viro D. Nicolao de Pelleuè, in su-
prema Parisiensi Curia Senatori dignissimo Phi-
lippus Probus S. D.

Yluam percurrenti canonicam (di-
gnissime Senator) occurrerunt (qui
me summo affecerunt delectamen-
to) fasciculi duo, variis ex lignis ar-
boribúque fructiferis compositi, ac
ligaminibus optimis constricti, tractatus Gratia &
Iustitia appellati, quos nobis posterisque nostris
gravi studio, diligentique vigilia, quondam bonæ
& semper recolendæ memoriæ R. in Christo pater
D. Ioannes Staphylæus Sibinicen. episcopus, sacriq;
palatii apostolici auditor meritissimus, suo reliquit
testamento, aut viris studiosis nostræ professionis
Canonica legavit: in quibus clarè & perquam dilu-
cidè rem per me ferè à cunabulis optatã adesse per-
pendi, praxim videlicet, & curiæ Romanæ stylum.
Quæ duo tuæ dignitati grata, optatõque desiderio
affectata esse semper cognoui, non solum quidem
quòd eiusdem praxis est, verùm quòd gratiæ etiam
& iusticiæ conuenit, in quibus omnibus in hoc sa-
cro tamque excellenti & venerãdo senatu viriliter
& cõtinuo cum labore in dies versaris. Quãobrem
vt ipsi tuæ dignitati, atque clarissimis consenatori-
bus tuis, necnõ quibuscũque aliis in sylua ipsa Cano-
nica progredientibus, quæ in ipsis tractatib⁹ conti-
nètur, clarè & aperto Marte paterent, ea ad verbũ
legi, atque perlegi, & lecta ipsa à mendis purgavi,

- 1 *Omnis cognitio à generalibus incipit.*
- 2 *Olim Romani pontifices cum difficultate concedebāt gratias beneficiales, quas postea par-
cè & curialiter dederunt.*
- 3 *Papa pro aliquo beneficiādo olim dabat triplices
litteras: monitorias videlicet, præceptorias, &
exequutorias: hodie autē solum exequutorias.*
- 4 *Ordinarij collatores de papa de beneficiis providē
te non possunt cōqueri. Papa dans aliis cōfe-
rēdi potestātē, pene s se tamen retinet maiorē.*
- 5 *Papa in beneficalibus plenā & absolutam ha-
bet dispositionem.*
- 6 *Menses in quibus ordinarij possunt expectatiuis
non obstantibus conferre, & Papa priuatiue.*
- 7 *Papa est vniuersalis ordinarius omnium.*
- 8 *Papa cōfert in mēsibus ordinariorū, & illos præ-
uenit: quæ preuentio sane intelligitur vt hic
ponitur.*
- 9 *Concessio principis intelligitur facta sine alte-
rius incōmodo, etiam si illa fiat motu proprio.*
- 10 *Fulminatio processuum nō trahitur ad diem da-
tæ expectatiuarum.*
- 11 *Gratia principis ante confectas litteras est res in-
formis & imperfecta.*
- 12 *In beneficalibus literæ habentur loco tituli.*

- 13 *Verba decreti irritantis restringuntur ad habilitatem literarum.*
- 14 *Fulminatio sequuta non retrotrahitur ad datam literarum.*
- 15 *Per decretum irritans superior habet illicitū omne quod fit in contrarium.*
Clausula decreti operatur dationem formæ.
- 16 *Collationes ordinariorum sunt favorabiles & ampliandæ.*
- 17 *Decretum irritans dicitur suspensum ante confectiōem literarum.*
- 18 *Ex non semper denotat causam proximam & immediatam.*
- 19 *Expectatiuæ impediunt ordinarios, quando sunt perfectæ.*
- 20 *Manus ordinariorum quando dicantur ligatæ, & non ligatæ.*
- 21 *Quando non sit locus expectatiuis in mensibus alternatis.*
- 22 *Renalidatio gratiarum expectatiuarum quomodo fiat.*

I

VIA omnis † cognitio à generalibus incipit, iuxta illud sapientis, Tunc opinamur vnumquodque cognoscere, cū causas cognoscimus primas, & prima principia vsque ad elementa: quod optime seruauerunt sapiētes nostri, vt patet in l. i. ff. de iusti. & iure.

&

391

DEIVSDEM IOANNIS STAPHYLAETI TRACTATUS, DE
Signatura Iustitiæ & rescriptis apo-
stolicis in forma breuis.

SUMMARIUM.

- 1 *Literæ de iustitia sunt aut commissiones, aut breuia, aut rescripta.*
- 2 *Sub appellatione rescriptorum omnes literæ de iustitia comprehenduntur.*
- 3 *Literæ de iustitia fiunt, & expediuntur per diuersos super diuersis materiis & vario stilo.*
- 4 *Commissiones conceduntur per papam in publico consistorio.*
- 5 *Papa committit signaturam Cardinali, quo ad commissiones quas signat, ad maiorem partem referendariorum.*
- 6 *Auditores Rotæ habent iurisdictionem delegatam in diffiniendo.*
- 7 *In curia Romana nullus habet iurisdictionem nisi Papa.*
- 8 *Vt quis dicatur habere iurisdictionem ordinariã, oportet quòd respectu territorij habeat administrationem.*
- 9 *Pronuntiationi papæ standum est.*
- 10 *Commissiones conceduntur per solam signaturã, & non registrantur*

